

LAUDATIO

În onoarea Domnului **Antoine Sylvain BAILLY**,
Profesor la Universitatea din Geneva (Elveția),
cu ocazia acordării titlului de *Doctor Honoris Causa* al
Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

21 octombrie 2016

www.uaic.ro

Laudatio

În onoarea Domnului **Antoine Sylvain BAILLY**,
Profesor la Universitatea din Geneva (Elveția),
cu ocazia acordării titlului de *Doctor Honoris Causa* al
Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

*Vița de vie este singura din regnul vegetal care ne dezvăluie ce este adevărata
savoare a pământului. (Colette)*

Domnule **Profesor Antoine Sylvain BAILLY**,

Domnule Rector,

Domnule Președinte al Senatului,

Dragi membri ai Senatului,

Dragi colegi,

Distinși invitați,

Doamnelor și Domnilor,

Ziua de 4 iulie este cea de-a 185-a zi a anului în calendarul Gregorian sau a 186-a în cazul anului bisect, aceasta fiind data aproximativă a trecerii Pământului în afeliu, în cadrul sistemului solar. Chiar dacă Pământul se găsește la cea mai mare distanță de Soare, o rază plină de bun simț exploratoriu și pace (lumea se găsea în cel mai mare război) ajunge pe Pământ pentru a ilumina intrarea triumfală pe planeta noastră a celui care va marca geografia mai târziu: **Antoine Sylvain Bailly**. Trecerea printr-o astfel de distanță i-a permis deja să exploreze și să stabilească menirea vieții sale: **Geografia**. O geografie complexă, o geografie sub semnul regiunii. Nașterea sa în Belfort (Franța), un oraș fortificat, un exemplu de

fortificație de tip Vauban, i-a adus o anumită viziune asupra lumii, dezvoltată mai târziu. Câteva situații geografice și-au pus amprenta asupra devenirii lui Antoine Bailly: orașul de garnizoană de la granița dintre lumile renană și rodaniană; calea de trecere dintre Vosgi la nord și Jura la sud; departamentul de frontieră Belfort, situat la mai puțin de 25 km de granița cu Elveția și la aproximativ 60 km de granița cu Germania, la porțile Alsaciei, Lorenei, Germaniei și Elveției; axa structurală europeană "Rhin-Rhône", cale de comunicare între Marea Nordului și Marea Mediterană, Europa de Nord și Europa de Sud. Toate acestea pot fi considerate ca fiind primele elemente fundamentale care au influențat viața domnului Antoine Bailly și au fost și primele semințe, cu atenție udate, de geografie regională.

Carieră. Cariera lui Antoine Bailly a stat întotdeauna sub semnul distanțelor mari. El a început călătoria sa geografică la Besançon, nu departe de Belfort, ca asistent universitar de geografie (1968-1969) și apoi trece oceanul pentru a îndeplini aceeași funcție, dar la Universitatea din Alberta, Edmonton (Canada) (1969-1971). Va reveni în Europa ca profesor de urbanism și de geografie urbană la Ecole nationale supérieure des Beaux-Arts, Paris (1971-1973). În perioada 1972-1977 este asistent și apoi lector de geografie la Institutul de Geografie din cadrul Facultății de Litere a Universității Franche-Comté din Besançon. După susținerea tezei sale de doctorat ("La perception de l'espace urbain") obține titlul de doctor de Stat al Universității Paris-Sorbona, sub conducerea lui Paul Claval, care între timp se mutase de la Universitatea din Besançon. Între 1977 și 1979, Antoine Bailly a revenit în Canada ca profesor de geografie la Institut National de la Recherche Scientifique-Urbanisation din Montreal. Din 1979, Antoine Bailly se va dedica unei singure universități, cea din Geneva, unde este profesor extraordinar și apoi profesor, pentru a primi titlul de profesor emerit la 1 octombrie 2004.

Paradoxul este că, deși din 1979 viața sa profesională este legată de Universitatea din Geneva, acest statut i-a permis să călătorească peste tot în lume, din motive profesionale și Geneva a rămas ca un fel de centru al lumii, în jurul căruia Antoine Bailly a construit teorii, a scris cărți și a împărtășit cunoștințele sale.

Funcții administrative și sarcini academice în Geneva. Activitatea științifică se combină perfect cu mai multe funcții importante, șansa pentru aceste funcții fiind aceea că Antoine Bailly, ca fiecare geograf serios, are o viziune integrată asupra lumii, asupra realității, a mediului. În consecință, deciziile sale administrative au fost întotdeauna luate printr-o cunoaștere perfectă a faptelor și situațiilor. Printre aceste funcții pot fi enumerate: Președinte al Consiliului Universității din Geneva (1983-1985); Membru al Consiliului Universității (1981-1985); Membru al Comitetului Asociației Profesorilor de la Universitatea din Geneva (1980-1992); Membru al Comisiei Facultății de admitere a studenților fără certificatul de maturitate (1980-1983); Președinte al Fundației Clubului Universitar (1985-1987); Membru al Consiliului Fondator al Clubului Universitar (1983-1994); Președinte al Asociației Profesorilor de la Universitatea din Geneva (1987-1989) (1991-1993); Vicepreședinte al Asociației Elvețiene a profesorilor universitari (1994-1995); Președinte al Asociației Elvețiene a profesorilor universitari (1996-1998); Membru al Comisiei Senatului Universității (1988-1995); Director al Departamentului de Geografie (1992-2001); Președinte al Secției Științe Sociale (2001-2004); Membru al Comisiei pentru formarea permanentă (2001-2003); Delegat al Rectoratului pentru colaborarea Sciences-Vie-Société, program al Universităților din Lausanne, Geneva și Ecole Polytechnique Fédérale de Lausanne (2001-2004); Directorul a.i. al Departamentului de Istorie Economică (2003-2004).

Viață socială activă. Este remarcabil faptul că profesorul Antoine Bailly a găsit, de asemenea, timpul să se implice și în asociații non-profesionale, cum ar fi: Membru al Clubului Alpin elvețian; Delegat Romand la Comisia Culturală a Clubului Alpin elvețian (1990-1998); Membru al Comitetului pentru Publicații al Clubului Alpin elvețian (1998-); Președintele clubului Pierredar (1988-1999); Membru al Biroului Societății Elvețiene de Politici de Sănătate din Geneva (1995-1999); Trezorer al Asociației Prietenilor Școlii de Comerț (1987-1993); inițiator de schi (Clubul Alpin francez). Pentru calitățile sale incontestabile, Antoine Bailly a demonstrat gradul de conștientizare a unui adevărat cetățean, neezitând să caute și să dea răspunsuri la problemele societății.

Opera.

Opera scrisă a lui Antoine Bailly, în mai mult de 50 de ani de carieră, este foarte vastă. Forța operei sale constă în capacitatea de a inova, de a se deschide spre nou și spre reînnoire și de a avea întotdeauna al șaptelea simț al faptelor. Combinația dintre teorie și practică s-a materializat în numeroase studii, cărți, articole, prelegeri, cursuri etc. El a avut întotdeauna o privire critică, a găsit piste de reflecții niciodată abordate mai înainte, oferind soluții cu o dezinvoltură remarcabilă, gândește întotdeauna la calitatea vieții oamenilor și modul în care poate ajuta în această direcție. Nu este o întâmplare faptul că pune bazele **medicometriei**. Sau, cu alte cuvinte, o pasiune pentru viață și o trăire cu pasiune. Opera sa este ca vinul: ea are o valoare mai mare odată cu trecerea timpului. Nu este întâmplător faptul că Antoine Bailly este un fin cunoscător al vinului și, în același timp, un producător de vin de bună calitate. O statistică simplă arată că opera sa este cuantificată în: 28 de cărți ca autor sau coautor (publicate în prestigioasele Editions Economica, Harmattan, Anthropos, Hachette, GIP Reclus, Editions de l'Université du Québec à Montréal, Armand Colin; Unicopli din Milano, Centre de documentation des Sciences de l'Homme din Paris, Centre de recherche

d'urbanisme din Paris); 34 de cărți ca editor; 102 participări la lucrări colective și rapoarte de cercetare; 101 articole în domeniul științei regionale și geografiei economice; 89 articole în geografia urbană și geografia reprezentărilor; 21 studii de mediu și protecția acestuia; 53 articole în epistemologie și didactica geografiei; 50 participări la lucrări de cercetare și dezvoltare (contracte); peste 200 de rapoarte - note în diferite reviste (Papers in Regional Science, L'Espace Géographique, Revue d'Economie Régionale et Urbaine, Revue de Géographie Alpine, Les Alpes, The Annals of Regional Science, European Urban and Regional Studies, Sciences Humaines, Annals of Regional Science, Annales de Géographie, Cahiers de Géographie du Québec, Geographica Helvetica, Progress in Human Geography, L'Information Géographique etc.); participarea la mai mult de 200 de manifestări științifice în 40 de țări, în diferite calități (președinte de ședință, raportor, responsabil cu introducerea și concluziile, conferențiar, invitat de onoare); 33 doctoranzi care au susținut doctoratul sub conducerea sa.

La Universitatea din Besançon, ca student, l-a avut ca profesor pe Paul Claval. Sfatul lui Paul Claval pentru tânărul său student, care se remarcă prin asiduitatea și interesul pentru geografie, a fost de a merge în America pentru a se pune la punct cu tehnicile cantitative mai avansate față de Europa. Antoine Bailly a ascultat acest sfat și America a fost o primă trambulină importantă de a se impune în geografia europeană. Alte personalități geografice au marcat, de asemenea, activitatea și viața profesională a lui Antoine Bailly: Peter Gould, Peter Haggett, Torsten Hägerstrand, Walter Isard, Reginald Golledge, Bob Stimson, Jorge Gaspar. Toate sunt nume mari și au constituit o fereastră deschisă către lume pentru Antoine Bailly.

Fondator și primat. Antoine Bailly, din momentul susținerii tezei sale la Sorbona, a început să aprofundeze știința regională cu o ușurință incredibilă. Alături de alte nume mari în știința regională, Alain Salles, Jean-Marie Huriot,

Claude Lacour, Denis Maillat, Jean Paelinck, Claude Ponsard, Jacques Boudeville, François Perroux a format un nucleu dur al științei regionale în lumea francofonă, recunoscută la cele mai înalte niveluri.

Alături de Jean-Bernard Racine (Universitatea din Lausanne, care făcuse și el la rândul lui un periplu canadian) a fondat "Școala elvețiană de Geografie", care va genera geografi în serie și cu o puternică influență la nivel mondial.

Pe lângă "regionalismul" puternic contaminant, A. Bailly este și inițiatorul medicometriei. Lucrările sale de pionierat și interdisciplinaritatea au dus la publicarea mai multor cărți, articole și lansarea unor idei noi, toate făcute cu scopul de a aduce oamenilor bunăstarea și o mai bună calitate a vieții.

Recunoaștere internațională. Viața unui geograf, încoronat cu premiul "Vautrin Lud", echivalentul Premiului Nobel în Geografie (2011), este ca ascensiunea unui Everest, care ajunge să cucerească k1. Antoine Bailly nu se oprește aici. El a cucerit toate înălțimile importante ale științei geografice. Iată doar câteva momente majore care marchează o carieră de excepție: Founders medal of the regional science association international 2008 (cea mai mare distincție în știința regională, un "Nobel" al științei regionale acordat la fiecare 4 ani); Docteur Honoris Causa al Universității din Quebec, Institut National de la Recherche Scientifique (1992), al Academiei de Științe a Ungariei (2003), al Universității din Lisabona (2009); Premiul Beaulieu pentru lucrările în Medicometrie (1993); membru corespondent al Societății Italiene de Geografie "Per i suoi contributi di geografia sociale ed economica" (1994); Media Achievement Award of the Association of American Geographers (1997); Cavaler al Ordinului Național de Merit (2000); Membru de onoare al Academiei de Științe a Ungariei (2004); Medalia de aur a Universității din Liège (2004); Sesiuni de onoare ale Științelor Regionale: Dijon (2005), Santa Fe (2006) și Lausanne (2005).

Recunoașterea se manifestă, de asemenea, prin numeroasele calități de profesor invitat sau conferențiar la universități, institute științifice, colegii universitare din toată lumea: Institut National de la Recherche Scientifique, Montreal (iulie-august 1974 1975, 1976); Universitatea Greifswald (din mai 1975); Universitatea din Montreal (septembrie-1976, 1977 și ianuarie 1977, mai 2003, mai 2007); Universitatea din Fribourg (februarie-iunie 1981, 1986-1987); Universitatea Marien Ngouabi din Brazzaville (aprilie 1981); Universitatea din Lausanne (septembrie 1981 - martie 1982) (în mod regulat 1982-2004); Universitatea din Dijon (anul universitar 1982-1983) (și în mod regulat); Universitatea din Lausanne (septembrie 1984 - Martie 1985); Universitatea din Quebec din Montreal (primăvara anului 1985 și toamna 1985, Mai 2003); ESSEC - Paris (din decembrie 1985); Universitatea de Rotterdam (octombrie 1986, 1989, 1992); Universitatea Bar-Ilan (martie - aprilie 1987); Universitatea din Neuchâtel (anul universitar 1987-1988, apoi în mod regulat); Academia Poloneză de Științe (octombrie 1987); Ecole Nationale des Ponts et Chaussée (Paris) (toamna anului 1990); Universitatea din Madrid (toamna 1990); Universitatea Quebec din Montreal (iarna 1992); Universitatea din Barcelona (toamna anului 1992); Universitatea din Tucson, Arizona (primăverile anilor 1993, 2001, 2004); Universitatea Greensboro, Carolina de Nord (primăvara anului 1993); Universitatea din Bari (din noiembrie 1993); Universitatea din Puebla (mai 1994); Universitatea din Lisabona (1987, 1990 și 1991). Din anul 1993, profesorul responsabil de activitățile de Mestrado în Geografia activităților de servicii (1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008) la Universitatea din Lisabona; Universitatea din Grenoble (toamna anului 1996, iernile lui 1997, 1998, 1999, 2007); Universitatea din Poitiers (anul universitar 1998-1999); Universitatea din Minho, Braga (1999); Universitatea Carolinele din Greensboro (2001); Universitatea Texasul de Nord - Denton, Dallas (2001, 2003); Universitatea din California, Santa Barbara

(2002) și G Mason, Washington (2006); Festa da Geografia: Invitat de onoare (2007, 2008); Asociația Japoneză de Științe Regionale (2003, 2006, 2008); Asociația mexicană de Științe Regionale (2003); Universitatea din Liège (2004).

Știința sa geografică, cu o orientare interdisciplinară foarte evidentă, se manifestă, de asemenea, și prin responsabilitățile în cadrul marilor reviste științifice și asociații profesionale:

1. Membru al Comitetului de redacție l'Espace Géographique (1976 - 2004); The Canadian Journal of Regional Science (1980-1990, 1998-....); La Revue d'Economie Régionale et Urbaine (1982 -); Santé et systémique (1996 -);

2. Membru al Comitetului Editorial: The Annals of Regional Science (1985 - 1989, 1993 - 2003, 2006 - ...); Papers in Regional Science (1999-2000, 2001-2005);

3. Editorial Advisory Board: Progress in Human Geography, Edward Arnold, Londres (1988 - 1998); Applied Geographic Studies (1996-1999);

4. Membru corespondent: Espace et Société (1987 - 2004); Groupement de recherches coordonnées sur l'Administration locale (1981 - 1994); Mappemonde (1996 - 2003); FINISTERRA, Revista Portuguesa de Geografia (1995 -); TREMA (Terrain, Recherches, Enseignement, Moyen d'Apprendre), I.U.F.M., Montpellier (1993 - 2003);

5. Membru al Comitetului științific: Information, Recherche, Education civique, Histoire, Géographie (1994 - 2003); "Editions Régionales Européennes" (1984 - 1990); Laboratoire d'Economie des Transports de Lyon (1991 - 1995); DATAR (1991-2001);

6. Director științific: "Editions Régionales Européennes" (1988 - 1990); Proclim (1988 - 1993); Festival International de Géographie de Saint Dié en Vosges (1993-1994-1995-1996-1999);

7. Membru al Consiliului Științific: Investigaciones Regionales (2002-....); Plan urbain Paris (2004) et du programme ADD de L'INRA (Aménagement et Développement durable) (2005-);

8. Președinte al Consiliului Științific: PSDR 3 (Pour et Sur le Développement Régional) de l'INRA (Institut National de la Recherche Agronomique) (2006-2010);
9. Director asociat: Revue de Géographie Alpine (1991-1998);
10. Președinte al diferitelor asociații: Association des Sciences Régionales de Langue Française (1981-1984); Western Regional Science Association (1989 - 1993); Forum Santé Gesundheit (1998-2011); Commission Pour et Sur le Développement Régional (PSDR), Institut National de la Recherche Agronomique (2004-2008); Conseil Scientifique de PSDR (Pour et Sur le Développement Régional) de l'INRA (2006-2010); Comité National des Géographes Suisses à l'Union Géographique Internationale (1996 - 2004); Regional Science Association International (2003-2004); Comité Suisse du Club Européen de la Santé (2000 - 2003);
11. Președinte de onoare: Association des Sciences Régionales de Langue Française (din 1984); Commission de Géographie Appliquée de l'UGI (2001 - 2008); Comité Suisse du Club Européen de la Santé (din 2003);
12. Vicepreședinte: European Regional Science Association (1998-2002); Regional Science Association International (2003); European Regional Science Association (1998-2002);
13. Președinte fondator: Vineyard Data Quantification Society (1991 - 1993); Jury du Prix International de Géographie (1991 - 1997);
14. Membru al Biroului: Vineyard Data Quantification Society (depuis 1993); Comité Mondial des Sciences Régionales;
15. Membru al juriului: Prix Tiebout (1996 - 1998) (Tiebout Prize in Regional Science); Prix Epăinos (2000-2005).

Alte calități care marchează o carieră de excepție sunt: delegatul elvețian la Comitetul Tehnic al COST - Bruxelles (2001-2004); Expert: INRA-Dijon ENESAD (1997-2001); Școala de Arhitectură din Lyon (2004); membru în Comitetul

director, Laboratorul de Economie Aplicată, Facultatea de Științe Economice și Sociale, Geneva (1991 - 2003); Secretar al Club Européen de la Santé (1992-1996); membru al Programului prospectiv 2000 al DATAR (1990-1994) și a Comitetului prospectiv european al DATAR (1991-1994); Director al colecției "Géographie" la Editura Anthropos (1989 -) și "Géographie Concours" (1995 -). Aceste colecții au publicat mai mult de 30 de cărți de geografie; Director al colecției Sciences Humaines Coopération - Education - Développement International (1988 - 2000); Examinator-șef al geografiei: Office du Baccalauréat International (1986-1989); Președinte al Biroului de Examinatorii: Office du Baccalauréat International (1989-1990); Chargé de mission CNRS (Franța). Restructurarea laboratorului INTERGEO (1993-1994); Membru al Consiliului Departamentului CNRS Sciences de l'Homme et de la Société (1992-1996)

În concluzie, Antoine Sylvain Bailly dă permanent o luptă cu sine însuși. Cele 1.017 unități astronomice (152.141.034,5019 kilometri) care separă Pământul de afeliu sunt făcute în fiecare zi, carte după carte, conferințe după conferințe și totul pentru marea sa dragoste: Geografia. În cariera sa fantastică, domnia sa este acum la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, prima universitate a României, prin harul lui Dumnezeu și grație cunoștințelor sale enciclopedice. Suntem bucuroși și onorați să-l integrăm pe Antoine Sylvain Bailly printre profesorii noștri mari, în comunitatea noastră universitară.

Comisia de elaborare a Laudatio:

Președinte:

Prof. univ. dr. **Tudorel TOADER**, Rectorul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Membri:

Prof. univ. dr. em. **Alexandru UNGUREANU**, Membru corespondent al Academiei Române

Prof. univ. dr. **Corneliu IAȚU**, Prorector al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof. univ. dr. **Henri LUCHIAN**, Prorector al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof. univ. dr. **Adrian GROZAVU**, Decanul Facultății de Geografie și Geologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof. univ. dr. **Ionel MUNTELE**, Facultatea de Geografie și Geologie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof. univ. dr. **Ioan IANOȘ**, Universitatea din București

Prof. univ. dr. **Ștefan DEZSI**, Directorul Departamentului de Geografie umană, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

Iași, 21 octombrie 2016